

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

C. 8. De Mercatura.

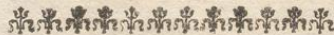
[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

commodi cognitione. Ob temporum incommo-
dum, aut in blasphemiam, aut in statuta
verbe contra elementa, Dei quidem opera,
non prorumpere. Nō afficere maledictionibus
pecora, reputans se lethaliter semper delin-
quere, cum fere semper sit solummodo ve-
niale piaculum. Fallum testimonium con-
tra proximum gravi in materia non profer-
re, sine simplici verbo, sine addito per-
iurio. Alios ex invidia, vel vindicta affectu
iniuste non accusare, unde praeter irrogatā
iniuriam, necessum sit accusato, in defen-
sionem grates facere sumptus. Non dare ope-
ram superstitionibus. Labore implere diu-
no mercedis quantitate. Iustas gabelas, ac
tributa solvere.

²³
*De lacu
vuarum
Prapostro.*

Lacus autem vuarum Prapostus debet si-
ne vititate non admiscere multo aquam: vel
multum deterius, seu aqua admixtum, quod
ex reliquiis vuarum agricolarum famulis
assollet elici, (Hispanē *Despensa*) multo bono
addicere, ut vtrumque vi bonum aequali
pretio vendat, gravi quidem emptoris
damno. Postquam emptorem vino bono po-
taverit, ut id eligat, postea deterius non
admiscere, ad questum iniustum compa-
randum. Non preparare multum acidum,
aut debile condimento laedente in eementis
iniuriam, cui post breve temporis interstii-
um merces perit.

Custos demum agrorum debet sui mu-
neris obligationem recognoscere, nec eius
ignoratio bono communi possit obesse. Iu-
ramentum de munere fideliter exercendo non
violare. Vi pecuniam agricolarum, vena-
torumve sine iudicis auctoritate non exige-
re. Nec munera accipere, ne minus re-
ctē munus exerceat, gravi exorta laesione.
Agrorum laesores accusare. Reo accusato,
pro mercede exhibita, ab accusatione non
recedere. Non accusare iniuste ex odij af-
fectu innocentem. Non dissimulare ob questus
spem, ut communes montes comminuantur.

CAPVT VIII.

De Mercatura.

²⁴
*De Mercat-
torum.*

 ENENTVR Mercatores venena,
aut prohibita quaeque ex suspi-
cione prauus usus non vende-
re. In animi praeparatione non vigere, ut
quodcumque pretium iniustum potuerit ab
essuptore exquirere, non praetermittere. Non
emere anticipata solutione, quod postea
ultra infimum pretium est tradendum. Ultra
superiorem non vendere, quod soluendum
post tempus sit. Non vendere bellica in-
strumenta Christianorum hostibus. Mer-
cium gravem oculum aperire debetum.
Graviter non imminuere mensuram, aut pon-
dus. Non esse in praeparatione animi, le-
uiter saepe defraudare de mercibus, quae
vandt, unde gravis Reipublicae iniuria re-
sultat. Non constituit iniustum monopoli-

um de mercibus non vendendis nisi tali
pretio. Et cunctas merces sibi non comparare,
immoderato pretio pro libito vendendas.
Non emere minori pretio ab eo, qui merces
non agnoscit, ut catiores ignorantem vendan-
tur. Versuram non facere, vendendo pretio
maiori soluendo in futurum, quod mox re-
diat, exhibito minori. Rem deterioris
pro re aut qualitatis, aut durationis, aut
utilitatis non vendere. Merces veteres,
exhalatas, ac inutiles bonis non admiscere,
ut eodem pretio vendat utraque, Iusta so-
cietate socios grauit non laedere, infide-
liter ministerium gerendo. Societatis ficti-
tiae palliata vitia non inire contractus.
Non efficere, ut eorum iniquitate iniuste
assurances capitales, ac lucri sint. Iusta
tributa non defraudare. Debito tem-
pore soluere creditori, qui gravis incom-
modi protestationem gessit. Non soluere,
mercibus, quod pecunia debebat soluere,
contra creditoris voluntatem. Non emere,
aut vendere publice festis diebus laelo iure,
vel consuetudine. Non facere Ecclesiam do-
mum mercaturae irreuerentia graui. Non
falso iurare se tanto pretio merces emisse,
quas credulus mercator eodem aut maio-
re, grauit quidem laesus acquirat. Dubi-
tans de iustitia contractus, eum non
perficere. Pranis contractibus operam
non adhibere. Furcium non emere: &
dubius quidem de venditoris iustitia prius
periculum facere. Vendens ex commissione
alterius carius non vendere, quam im-
peratur, sibi asseruato pretij excessu. Sape
enim quia iniusto questui indulgere ille
curat, merces commissae non venduntur, quae
postea vel pereunt, vel deteriores efficiuntur.

Pocurator mercium tenetur contractum
vsurarium non facere, nec curanti effice-
re opem conferre. Non emere sibi merces, ²⁵
unde non requirit alium emptorem, qui *De Procu-
ratoris m-
cium.*
pretio maiori accipiat. Non affirmare
non adesse emptorem qui è tanto pretio
excederet, gravi excessu sibi relexuato. In-
iustas versuras Hispanē *Mohatra* non pro-
mouere, Cambiorum siccetum contractus
non excitare.

CAPVT IX.

De Artificio.

RGENTARIVS tenetur ²⁶
vile pro auro vel argento non ven- *De Arge-
tari.*
dere. Auro, aut argento plus vi-
lis aris, quam ars exigit, non admiscere
Emptoribus. declarare admixtum, & pre-
tium idem imminuere. Ex facto mala fide non
emere quicquam. Monetam non constare,
nec constam imminuere aere circum abla-
to. Commune lapillum pro pretioso non
vendere, & pro vili non emere pretiosum.
Gemmas super aurum collocare non super ²⁵